Published on (https://bnm.md)

28.06.2021

#30aniBNM// Interviu acordat de guvernatorul Băncii Naționale a Moldovei, domnul Octavian Armașu, pentru revista economico-financiară „Profit”

Interviu acordat de guvernatorul Băncii Naționale a Moldovei, domnul Octavian Armașu, pentru revista economico-financiară „Profit” [1]

În data de 4 iunie curent, BNM a marcat trei decenii de activitate. Vă rog să numiți cele mai importante etape prin care a trecut autoritatea de reglementare în această perioadă.

Acum 30 de ani, odată cu înființarea Băncii Naționale a Moldovei au fost instituite bazele sistemului financiar-bancar din Republica Moldova. De atunci, au fost înregistrate mai multe realizări importante, cum ar fi introducerea monedei naționale, modificarea obiectivului fundamental de la stabilitatea monedei naționale la stabilitatea prețurilor, tranziția la regimul de țintire a inflației, consolidarea independenței și a capacității Băncii Naționale a Moldovei, implementarea unei noi legislații financiare-bancare ce transpune cele mai bune standarde internaționale și ale Uniunii Europene, precum și alte realizări majore pentru reformarea, dezvoltarea și fortificarea mediului financiar-bancar autohton.

În cele trei decenii, BNM a trecut și prin experiențe dificile, din care a învățat și a devenit mai puternică, iar ceea ce avem acum în sectorul bancar denotă că până la urmă BNM a știut să își păstreze independența, să reziste la presiuni și pune interesul public mai presus de toate. Drept urmare, astăzi avem bănci puternice, bine capitalizate, cu o guvernanță bună, ceea ce ne-a permis să asigurăm o stabilitate financiară pe timp de pandemie.

Voi sublinia că în cei 30 de ani de activitate, Banca Națională a Moldovei a evoluat spre o bancă centrală modernă, europeană și progresivă, având un rol major în instituirea unei economii de piață pe deplin funcționale, orientate spre bunăstarea economică generală în țară.

Pe parcursul celor trei decenii, băncile moldovenești au servit drept locomotivă a transformărilor progresive din sectorul financiar. Care este rolul băncilor în prezent, când sarcina de bază este restabilirea economiei după pandemia COVID-19 și criza economică din 2020?

Provocările post-pandemie abia se profilează și ceea ce contează astăzi este să înțelegem provocările și să anticipăm evoluțiile și modul în care să se reacționeze la nivelul tuturor instituțiilor, cu eforturile și responsabilitățile fiecăreia în parte, pentru că nu totul depinde de mandatul băncii centrale.

Banca Națională va continua să își exercite atribuțiile pentru realizarea obiectivului său fundamental – menținerea stabilității prețurilor. Relansarea economiei doar prin mecanisme de politică monetară nu este posibilă. Este foarte important ca acțiunile de politică monetară să fie însoțite de politica fiscală și cea economică a guvernului elaborate anume în acest scop – susținerea relansării economiei după pandemie. Trebuie să existe o strategie clară pentru restabilirea încrederii economice, care este indisolubil legată de încrederea oamenilor în instituțiile statului și în modul în care sunt gestionate consecințele economice.

Acum, când economia începe să reia turațiile după pandemie, piața monetară și sistemul bancar sunt pregătite să susțină relansarea acesteia. Inflația joasă permite să menținem în perioada imediat apropiată o politică monetară relaxată și stimulativă pentru economie. Sistemul bancar dispune de suficiente lichidități care așteaptă să fie asimilate de agenții economici, populație sau stat, iar ratele dobânzilor sunt la valori istorice foarte joase.

În același timp, ca după orice criză, este bine să se vină cu o nouă viziune. Noua realitate impune băncile să treacă la un nivel superior de dezvoltare - introducerea și aplicarea tehnologiilor inovative - pentru a ține pasul cu cerințele timpului, în susținerea economiei și a cetățenilor. Este nevoie de politici de susținere a creșterii economice din partea guvernului pentru a valorifica acele oportunități care au apărut în urma schimbărilor radicale, provocate de pandemie. Mă refer la digitalizare, educație financiară, dezvoltarea infrastructurii financiare și susținerea potențialelor proiecte noi în economie. Banca centrală le va susține în limita mandatului său.

Desigur, acum este imperios ca autoritățile și instituțiile de drept ale statului să protejeze reformele din sectorul bancar, care au însănătoșit băncile din temelie. Trebuie să se înțeleagă faptul că atunci când se lovește în progresele obținute în domeniul financiar-bancar, de fapt, se lovește în securitatea financiară a țării.

Ce schimbări vor urma în politica BNM privind sprijinul financiar al economiei, astfel încât țara să iasă cât mai rapid din criza cauzată de pandemia COVID-19?

Banca Națională are mandatul legal de a asigura și a menține stabilitatea prețurilor. Prin promovarea unei politici monetare adecvate, BNM reușește să protejeze puterea de cumpărare a populației și să asigure condiții optime pentru revenirea și creșterea economică.

Astfel, de la debutul pandemiei, similar altor bănci centrale, BNM a întreprins mai multe acțiuni în limitele mandatului său și ale instrumentelor de care dispune pentru a crea condiții monetare orientate spre atenuarea efectelor negative ale pandemiei asupra economiei naționale.

Pe parcursul anului trecut, rata dobânzii de politică monetară a fost redusă până la minimumul istoric de 2,65 la sută anual. Această și alte măsuri de politică monetară au fost îndreptate spre susținerea cererii agregate și a accesului agenților economici la resurse de finanțare, compensarea presiunilor dezinflaționiste pronunțate, cauzate de diminuarea activității economice, precum și spre readucerea ratei anuale a indicelui prețurilor de consum în intervalul țintei: 5.0 la sută ±1.5 puncte procentuale. Acesta este nivelul considerat optim pentru creșterea și dezvoltarea economică a Republicii Moldova pe termen mediu.

Voi menționa aici și deciziile Comitetului executiv al BNM de a diminua norma rezervelor obligatorii în moneda națională. Acestea au vizat majorarea lichidităților disponibile pentru băncile licențiate și au avut

scopul de a preveni riscul de lichiditate, de a susține procesul de creditare și de a consolida sistemul bancar național.

În această ordine de idei, conform ultimei prognoze a BNM publicate în Raportul asupra inflației nr. 2 din 7 mai 2021, rata anuală a inflației va fi în continuare sub limita inferioară a intervalului-țintă de variație în primele două trimestre, iar, începând cu trimestrul IV 2021, va reveni în coridor și se va afla aproape de țintă până la finele perioadei de prognoză.

La acest rezultat se va ajunge în urma deciziilor de politică monetară menționate mai sus și, totodată, prin politica monetară proactivă promovată de BNM.

Astfel, Banca Națională a Moldovei permanent monitorizează cu precauție situația macroeconomică internă și cea externă și, la momentul oportun, va veni cu măsuri necesare din arsenalul său de instrumente pentru a atinge obiectivul său fundamental.

De asemenea, voi reconfirma necesitatea unor acțiuni comune și din partea altor autorități, prin politici fiscale și economice, care să însoțească deciziile de politică monetară.

Cum ați caracteriza starea actuală a sectorului bancar din Republica Moldova?

În condițiile pandemiei sectorul bancar din Republica Moldova și-a continuat, în principal, evoluția pozitivă, devenind mai consolidat datorită capacității băncilor de a-și gestiona prudent activitatea și ca urmare a activității de supraveghere a Băncii Naționale.

Dacă ne referim la anul curent, pe parcursul trimestrului I, activele s-au majorat cu 605,2 mil. lei sau 0,6% până la 104 528,8 mil. lei. De asemenea, au crescut creditele - cu 993,9 mil. lei sau 2,2% până la 46 643,1 mil. lei. Ca și în alte perioade, cele mai mari creșteri ale portofoliului de credite au fost consemnate la creditele acordate pentru procurarea sau construcția imobilului – cu 460,7 mil. lei sau 5,8% și la creditele de consum – cu 373,2 mil. lei sau 5,0%.

Ponderea creditelor neperformante în totalul creditelor s-a diminuat cu 0,2 p.p., constituind 7,2 la sută. S-a diminuat nesemnificativ și ponderea creditelor expirate în totalul creditelor - de la 4,5% până la 4,4%. Cum am menționat și anterior, în perioada crizelor, impactul acestora asupra creditelor neperformante ar putea fi întârziat.

Creșterea depozitelor persoanelor fizice cu 1 227,3 mil. lei sau 2,4% până la 51 996,7 mil. lei arată că cetățenii au încredere în bănci, iar nivelul înalt de lichiditate denotă că sectorul bancar e capabil să evite riscul legat de aceasta. Astfel, lichiditatea curentă a constituit 50.4 la sută (limita ≥20 la sută) și indicatorul lichidității pe termen lung 0.7 (limita ≤1).

Totodată, depozitele persoanelor juridice s-au micșorat cu 1 793,5 mil. lei sau 6,2% până la 26 934,0 mil. lei ca urmare a micșorării soldurilor conturilor curente ale clienților din cauza efectuării plăților curente.

La situația din 31.03.2021, profitul aferent exercițiului pe sectorul bancar a constituit 422,4 mil. lei. Comparativ cu perioada similară a anului precedent, acesta s-a micșorat cu 9,9 mil. lei sau 2,3 % din cauza majorării cheltuielilor neaferente dobânzilor, preponderent ca urmare a majorării cheltuielilor administrative. Cât privește rentabilitatea activelor şi rentabilitatea capitalului, acestea au fost în descreștere nesemnificativă cu 0,3 p.p. și, respectiv, cu 1,4 p.p., constituind 1,6 la sută şi, respectiv, 9,3 la sută.

Astfel, avem un sector bancar rezilient și cu o funcționalitate sigură, în susținerea economiei naționale și a cetățenilor.

Numiți vă rog prioritățile principalele în dezvoltarea ulterioară a sectorului bancar.

Pe parcursul anului 2022, băncile licențiate urmează să prezinte pentru prima dată raportările privind procesul de evaluare a adecvării lichidității interne (ILAAP). ILAAP este un factor important în procesul de supraveghere, revizuire și evaluare a activității băncilor. Astfel, în cadrul acestui proces va fi evaluată soliditatea, eficacitatea și caracterul cuprinzător al cadrului pentru administrarea riscurilor de lichiditate și de finanțare aferente băncilor.

Totodată, BNM, în calitate de autoritate de reglementare, va întreprinde în continuare măsuri de perfecționare a cadrului normativ ce guvernează activitatea bancară pentru menținerea fiabilității și a credibilității sectorului. Procesul de reglementare, în contextul cerințelor prudențiale, este orientat spre ajustarea cadrului normativ european, inclusiv Basel III.

La fel, pornind de la prevederile Regulamentului UE nr. 575 din 2013 care se transpune gradual în cadrul normativ bancar de la noi, este necesar să dezvoltăm actele normative în contextul evaluărilor bazate pe modele interne de rating ale băncilor. Astfel, cadrul normativ va fi ajustat și completat cu prevederi referitoare la tratamentul riscului de credit, cu abordarea modelelor interne de rating respective.

Alinierea în continuare la cerințele și practicile internaționale de supraveghere bancară va conduce la consolidarea permanentă a sectorului bancar. Astfel, vor fi create premise pentru ridicarea nivelului de încredere în sistemul bancar, precum și a calității serviciilor acordate de către băncile autohtone.

Voi adăuga aici că băncile își vor dezvolta în continuare produsele și serviciile electronice pentru a corespunde cerințelor pieței și voi remarca inclusiv automatizarea în continuare a proceselor interne, care va asigura minimizarea riscurilor legate de acestea.

La ce să se aștepte sectorul bancar, în următorii doi sau trei ani, în ceea ce privește reformele din domeniu?

Banca Națională, în procesul de supraveghere a activității băncilor, se va axa și în continuare pe domeniile în care pot surveni cele mai mari riscuri, fapt pentru care anual analizează și aprobă prioritățile de supraveghere. Astfel, în viitorul apropiat, BNM va acorda o atenție sporită analizei: (1) guvernanței interne în bănci și a modalității determinării necesarului de capital intern, (2) practicilor de creditare ale băncilor pentru a se asigura că acestea continuă a fi solide și conforme cu reglementările în vigoare și cu profilul de risc, (3) riscului asociat tehnologiilor informațiilor și comunicațiilor, aspectelor legate de dezvoltarea infrastructurii IT, care să corespundă cerințelor actuale și să asigure nivelul de securitate corespunzător, (4) riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului și îmbunătățirea aplicării abordării bazate pe risc în procesul de supraveghere.

Voi menționa, la fel, că în decembrie 2020 a fost aprobat Regulamentul privind efectul de levier pentru bănci. Acest indicator a fost introdus suplimentar la rata fondurilor proprii care este esențială pentru a asigura existența fondurilor proprii suficiente de a acoperi pierderile neașteptate. Astfel, aplicarea indicatorului efectului de levier va ajuta băncile să-și administreze mai prudent riscurile și să reducă la minimum pierderile de capital neprevăzute.

De asemenea, BNM va continua procesul de implementare a reglementărilor ce transpun cerințele Basel III.

Totodată, dacă ne referim la reformele care se așteaptă pe piața financiară, voi specifica: după ce BNM va prelua de la CNPF în anul 2023 funcția de reglementare și supraveghere a activității anumitor actori ai pieței financiare, va avea loc consolidarea și eficientizarea funcției în cauză. Acest fapt va avea un impact pozitiv și asupra sectorului bancar din punctul de vedere al cunoașterii riscurilor sistemice.

Ce angajamente își va asuma BNM pentru a elimina riscurile sistemice și pentru a menține în continuare stabilitatea financiară în țară?

Angajamentul BNM rămâne unul ferm față de societate: să fie în continuare o instituție independentă și să promoveze politici în interesul publicului.

Banca Națională contribuie la menținerea stabilității financiare și la eliminarea riscurilor sistemice prin prisma obiectivului său fundamental și a politicilor promovate – politica monetară și valutară echilibrată, reglementarea și supravegherea bancară și a sistemelor de plăți ș.a. Stabilitatea financiară, per general, reprezintă condiția în care sunt eliminate episoadele de criză, dar și funcționarea neîntreruptă a sistemului financiar pentru furnizarea serviciilor acestuia.

De la începutul pandemiei, eforturile BNM, la fel ca și cele ale altor bănci centrale din lume, au fost axate pe menținerea funcționării instituțiilor financiare și stimularea intermedierii financiare. Mă refer în special la menținerea ofertei și a accesului la credite pentru economie. Și pentru că este prematur să vorbim de ieșirea din criză, este rațional ca BNM să mențină politicile care contribuie la stimularea economică, fără a prejudicia obiectivul său fundamental de menținere a stabilității prețurilor.

În ceea ce privește eliminarea riscurilor sistemice, acest proces este unul continuu. În condițiile de pandemie și ale restricțiilor aferente, o atenție sporită se acordă riscului de credit. După cum știți, există întotdeauna un decalaj între evoluțiile economice și modificarea calității portofoliului de credite. De aceea băncile trebuie să fie permanent prudente pentru a recunoaște la timp creditele problematice. Totodată, necesitățile sporite de finanțare arată cât de importantă este monitorizarea riscului de supraîndatorare a debitorilor mai grav afectați de criza pandemică. Pe parcursul acestei crize, băncile s-au arătat a fi reziliente, reușind să mențină rezerve solide de capital și de lichiditate.

Suplimentar, potențialele riscuri sistemice care pot amenința sectorul financiar sunt motorizate și analizate în cadrul Comitetului Național de Stabilitate Financiară. Acesta reprezintă o platformă de cooperare interinstituțională pentru prevenirea, reducerea sau eliminarea riscurilor care amenință stabilitatea financiară la nivel de sistem și emite recomandări corespunzătoare.

Dar ce va întreprinde BNM pentru o adaptare rapidă a sectorului bancar la tehnologiile inovatoare?

Înainte de toate, voi reitera că îmi doresc ca resursele umane ale Băncii Naționale a Moldovei să nu mai fie consumate de lupta pentru protejarea reformelor, dar să fie îndreptate spre inovație și dezvoltare.

Progresul tehnologic a avut întotdeauna un impact major asupra dezvoltării tehnologiilor și serviciilor financiare. Acesta s-a manifestat atât prin lansarea pe piață a unor produse noi de către prestatorii de servicii de plată, de asemenea, prin posibilitatea utilizării mai rapide și mai comode a serviciilor respective de către consumatori.

Dezvoltarea continuă a tehnologiilor informaționale are o contribuție semnificativă la elaborarea și implementarea noilor sisteme de plăți și decontări, a instrumentelor de plată fără numerar, a sistemelor automatizate de deservire la distanță.

Sectorul bancar din Republica Moldova și prestatorii de servicii de plată nebancari fac pași importanți în adaptarea serviciilor pe care le oferă la tehnologiile inovatoare. Majoritatea băncilor și prestatorilor de servicii de plată nebancari deja dispun de sisteme automatizate de deservire la distanță, cum ar fi internet payments sau mobile payments. Gama de servicii și produse oferite de către aceștia beneficiază tot mai mult de tehnologiile inovatoare. Este important de sesizat că procesul de adaptare este unul continuu și care necesită resurse și timp. Băncile și prestatorii serviciilor de plată nebancari trebuie să se orienteze spre această adaptare pentru a nu rămâne în urmă și a răspunde preferințelor tot mai mari pentru servicii moderne ale consumatorilor.

BNM, în calitate de autoritate de reglementare și supraveghere, contribuie în sensul respectiv prin elaborarea și ajustarea unor reglementări de un caracter neutru din punct de vedere tehnologic, prin desfășurarea proiectelor de dezvoltare și modernizare a infrastructurii financiare și prin setarea unor obiective strategice, cum ar fi, de exemplu, promovarea plăților fără numerar.

Cu toate acestea, rolul important în adaptarea serviciilor financiare la tehnologiile inovatoare îl au, preponderant, entitățile ce oferă servicii financiare, precum și deschiderea pieței și încrederea clienților

acestor entități în noile tehnologii. Rolul autorităților în această transformare este de a găsi și de a promova echilibrul între inovație și riscurile ce trebuie identificate și gestionate de către actorii pieței financiare.

În perioada menționată, BNM a emis cea mai mare bancnotă de 1 000 de lei. Care va fi cea mai semnificativă bancnotă din punctul de vedere al valorii pe care banca o va emite în cel de-al patrulea deceniu?

Băncile centrale din întreaga lume emit bancnote cu o valoare nominală mare ca urmare a cererii respective din partea populației. Este important să se înțeleagă natura necesității bancnotelor în acest sens pentru a prognoza emisii eficiente. Adică, fără exces sau lipsă de bancnote de o anumită valoare nominală. Actualmente, nu se remarcă o necesitate de a emite bancnote cu o valoare mai mare.

Tags

interviu [2]

interviul guvernatorului [3]

interviu pentru revista Profit [4]

interviu pentru revista Banki i financi [5]

publicatia profit [6]

Source URL:
https://bnm.md/en/node/62406

Related links:

[1] https://www.profit.md/articles-ro/number_6_2021/552802/ [2] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=interviu [3] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=interviul guvernatorului [4] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=interviu pentru revista Profit [5] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=interviu pentru revista Banki i financi [6] https://bnm.md/en/search?hashtags[0]=publicatia profit